

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA BẢO TÀNG

ĐỖ LAN ANH

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO
HIỆU QUẢ MỐI QUAN HỆ GIỮA BẢO TÀNG
HỒ CHÍ MINH VỚI CÁC CÔNG TY DU LỊCH
(NHỮNG TOUR KHÁCH QUỐC TẾ)

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH BẢO TÀNG

NGƯỜI HƯỚNG DẪN: TS. CHU ĐỨC TÍNH

HÀ NỘI - 2011

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Mở đầu	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu.....	2
3. Mục đích nghiên cứu.....	2
4. Phương pháp nghiên cứu	3
5. Bố cục khóa luận.....	3
CHƯƠNG 1 : BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI DU LỊCH	4
1.1. Một số khái niệm liên quan.	4
1.1.1 Bảo tàng	4
1.1.2 Du lịch và du lịch văn hóa	6
1.1.2.1 Du lịch	6
1.1.2.2 Du lịch văn hóa	6
1.2 Tổng quan về Bảo tàng Hồ Chí Minh	7
1.2.1 Quá trình hình thành và phát triển	7
1.2.2 Chức năng – nhiệm vụ của Bảo tàng Hồ Chí Minh	11
1.2.3 Nội dung hệ thống trưng bày.....	13
1.3 Mối quan hệ của bảo tàng với du lịch.....	16
1.3.1 Bảo tàng với du lịch	16
1.3.2 Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch (những tour khách quốc tế).....	18
CHƯƠNG 2 : THỰC TRẠNG MỐI QUAN HỆ GIỮA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI CÁC CÔNG TY DU LỊCH	21
2.1 Khảo sát mối quan hệ Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch.....	21

2.2 Thực trạng mối quan hệ giữa Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch.....	23
2.2.1 Khái quát về các công ty du lịch đến với Bảo tàng Hồ Chí Minh	23
2.2.2 Lịch trình tour du lịch có điểm đến là Bảo tàng Hồ Chí Minh	28
2.2.3 Số lượng và thành phần khách tham quan.....	31
2.2.4 Các nét hưởng thụ văn hóa của khách du lịch quốc tế khi đến với Bảo tàng Hồ Chí Minh.....	34
2.2.4.1 Hành trình tham quan	34
2.2.4.2 Không gian kiến trúc tòa nhà bảo tàng	36
2.2.4.3 Chất lượng các dịch vụ của Bảo tàng Hồ Chí Minh	39
2.2.4.4 Môi trường cảnh quan	42
2.2.5 Công tác đón và phục vụ các tour du lịch của Bảo tàng Hồ Chí Minh	44
2.2.6 Sự nỗ lực của Bảo tàng Hồ Chí Minh trong những năm qua nhằm nâng cao hiệu quả mối quan hệ với các công ty du lịch	46
2.2.7 Nhận xét chung	48
2.3 Một số ý kiến của hướng dẫn viên du lịch và khách tham quan khi đến với Bảo tàng Hồ Chí Minh	49
2.3.1 Ý kiến của hướng dẫn viên du lịch	49
2.3.1.1 Những thuận lợi	49
2.3.1.2 Những khó khăn	50
2.3.2 Ý kiến của khách tham quan	51
2.3.2.1 Ý kiến của khách tham quan qua phỏng vấn.....	51
2.3.2.2 Sổ ghi cảm tưởng	52
CHƯƠNG 3 : MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO	59

HIỆU QUẢ MỐI QUAN HỆ GIỮA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI CÁC CÔNG TY DU LỊCH	
3.1 Những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả mối quan hệ Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch.....	57
3.1.1 Giải pháp mang tính pháp lý, cơ chế, chính sách của Nhà nước.....	57
3.1.2 Giải pháp về marketing đối với các công ty du lịch.....	57
3.1.3 Giải pháp dành cho các hướng dẫn viên du lịch	59
3.1.4 Giải pháp về các hoạt động phục vụ khách du lịch khi đến tham quan.....	61
3.1.5 Giải pháp tuyên truyền trên các phương tiện truyền thông, thông tin đại chúng.....	62
3.2 Phát huy giá trị mối quan hệ Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch.....	63
3.2.1 Phát huy giá trị di sản văn hóa Hồ Chí Minh.....	63
3.2.2 Phát huy chất lượng các tour du lịch dành cho khách quốc tế	66
3.2.3 Phát huy giá trị kinh tế	67
Kết luận.....	69
Tài liệu tham khảo	
Phụ lục	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Hội đồng tư vấn Hiệp hội Bảo tàng quốc tế đã lựa chọn chủ đề cho Ngày Quốc tế Bảo tàng năm 2009 (ngày 18 tháng 5) là “Bảo tàng và du lịch”. Theo tinh thần đó, hoạt động bảo tàng và du lịch phải gắn kết với nhau. Có thể nói, bảo tàng trở thành một sức hút lạ đối với du lịch, một tiềm năng của ngành du lịch văn hóa.

Ngành du lịch văn hóa được kết nối với di sản bởi sự hòa quyện của văn hóa, con người và cộng đồng. Di sản văn hóa không đơn thuần là sản phẩm tiêu dùng và du khách không thể rời bỏ “đi qua” nó. Khách tham quan có thể nhận dạng di sản, đánh giá được giá trị của nó và nắm được vai trò trong việc bảo tồn di sản đó, như vậy vị khách đã trở thành một người bạn của các bảo tàng. Với sự đa dạng về loại và loại hình, mỗi bảo tàng đã tạo cho mình những nét độc đáo riêng và thu hút số lượng khách tham quan ngày càng nhiều. Đến đây, du khách sẽ được đáp ứng nhu cầu tìm hiểu về lịch sử, văn hóa, đất nước, con người nơi mình đặt chân tới.

Cùng với sự phát triển đó, khái niệm bảo tàng đã được mở rộng cả về bề rộng lẫn chiều sâu với những nhận thức đầy tính thực tiễn, đưa hoạt động bảo tàng gần gũi, gắn bó hơn với cuộc sống. Sự mở rộng này quyết định, chi phối các hoạt động của bảo tàng. Nhờ số lượng đông đảo khách du lịch, bảo tàng không còn là “một thiết chế văn hóa phi lợi nhuận” mà trở thành “một cơ quan có thu”, nguồn thu từ việc thu phí và những dịch vụ phục vụ khách tham quan tại bảo tàng. Nguồn thu được đầu tư ngược trở lại cơ sở vật chất, những hoạt động thường xuyên của bảo tàng.

Bảo tàng Hồ Chí Minh là một trung tâm văn hóa, chính trị, điểm đến của đồng bào cả nước và bầu bạn khắp năm châu đến thăm viếng, bày tỏ tình

cảm kính trọng đối với vị lãnh tụ kính yêu của nhân dân Việt Nam. Bảo tàng Hồ Chí Minh là một trong những bảo tàng ở Việt Nam có số lượng công chúng đông đảo và là một điểm đến hấp dẫn của du lịch. Để có được thành công đó, Bảo tàng Hồ Chí Minh ngoài việc tổ chức trưng bày cố định và chuyên đề phục vụ công chúng, đã kết hợp bổ sung nhiều hoạt động phong phú, hấp dẫn khác làm tăng thêm giá trị các cuộc tham quan. Không chỉ dừng lại ở đó, Bảo tàng Hồ Chí Minh vẫn đang cố gắng nỗ lực để tăng số lượng du khách đến nơi đây, đặc biệt là lượng du khách quốc tế bằng sự phối kết hợp, thiết lập mối quan hệ với các công ty du lịch. Tuy nhiên, mối quan hệ đó cần phải chặt chẽ, mật thiết hơn nữa để phát huy hiệu quả cao nhất, thu hút được số lượng lớn du khách quốc tế và nâng cao chất lượng các tour du lịch quốc tế cũng như chất lượng những hoạt động, dịch vụ tại của bảo tàng.

Xuất phát từ việc tiếp cận về mặt cơ sở lý luận bảo tàng học mới và thực tiễn các hoạt động liên quan đến các tour du lịch quốc tế đến Bảo tàng Hồ Chí Minh, chúng tôi lựa chọn đề tài “*Thực trạng và giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả mối quan hệ giữa Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch (những tour khách quốc tế)*” làm nội dung nghiên cứu của bài Khóa luận tốt nghiệp chuyên ngành Bảo tàng.

2. Mục đích nghiên cứu

Khóa luận đưa ra được cái nhìn tổng thể về thực trạng mối quan hệ giữa Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch trong giai đoạn hiện nay dựa trên cơ sở khảo sát thực tế. Từ đó, khóa luận tìm kiếm một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả mối quan hệ giữa Bảo tàng Hồ Chí Minh với các công ty du lịch để thu hút hơn nữa những tour khách quốc tế đến nơi đây.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu : Hoạt động phát huy tác dụng của Bảo tàng Hồ Chí Minh liên quan tới các công ty du lịch.

Phạm vi nghiên cứu :

- Về không gian : Bảo tàng Hồ Chí Minh
- Về thời gian : từ tháng 2/2011 đến tháng 5/2011.

4. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình tiến hành, khóa luận chủ yếu được vận dụng theo phương pháp luận Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh với quan điểm duy vật biện chứng và duy vật lịch sử ; phương pháp liên ngành : Sử dụng các phương pháp nghiên cứu sử học, văn hóa học, bảo tàng học, du lịch học, điều tra xã hội học. Đồng thời, khóa luận còn sử dụng các phương pháp như thống kê, so sánh, phân tích, tổng hợp,...

5. Bộ cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, phần kết luận, các tài liệu tham khảo và phần phụ lục, nội dung của khóa luận gồm 3 chương, 8 tiết.

CHƯƠNG 1 : BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI DU LỊCH

CHƯƠNG 2 : THỰC TRẠNG MÔI QUAN HỆ GIỮA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI CÁC CÔNG TY DU LỊCH

CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ MÔI QUAN HỆ GIỮA BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI CÁC CÔNG TY DU LỊCH

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bá Ngọc (2005), *Kể chuyện Lãng, Nhà sàn, Bảo tàng Hồ Chí Minh*. NXB Lao động, Hà Nội.
2. Bảo tàng Cách Mạng (1996), *Sự nghiệp Bảo tàng – những vấn đề cấp thiết*. Tập 1,2. Hà Nội.
3. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam (2001) *Hoạt động giáo dục của bảo tàng trong cơ chế thị trường* (Đề tài nghiên cứu khoa học cấp bộ), Hà Nội.
4. Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam (1999) Các công trình nghiên cứu của bảo tàng Dân tộc học Việt Nam. tập I. Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
5. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2008), *Hồ Chí Minh tiểu sử*. NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2009), *Di tích và địa điểm di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh ở Việt Nam*. NXB Thanh niên, Hà Nội.
7. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2010), *Bông sen trắng tỏa hương (trích cảm tưởng của khách tham quan Bảo tàng Hồ Chí Minh 1999 - 2000)*. NXB Thanh niên, Hà Nội.
8. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2010), *Trái đất nặng ân tình nhắc mãi tên Người Hồ Chí Minh*. NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
9. Bảo tàng Hồ Chí Minh (2010), *40 năm Bảo tàng Hồ Chí Minh*. NXB Thanh niên, Hà Nội.
10. Chu Đức Tính (2010), *Bảo tàng Hồ Chí Minh 40 năm gìn giữ và phát huy di sản văn hóa Hồ Chí Minh*. Tạp chí Thế giới di sản (số 11 – 2010), tr 8-10.
11. Đỗ Đức Hình (2005), *Trung bày Bảo tàng Hồ Chí Minh khoảng cách giữa ý tưởng và thực tế*. Tạp chí Di sản văn hóa (số 1), tr. 60-68.
12. Gary Edson – David Dean (2001), *Cẩm nang bảo tàng*. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hà Nội.
13. Hội đồng quốc tế các bảo tàng (2005), *Lịch sử và quy tắc đạo đức bảo tàng*. Cục di sản văn hóa dịch và xuất bản, Hà Nội.

14. Lâm Bình Tường, Đặng Văn Bài, Phạm Xanh, Mai Khắc Ứng (1980), *Sổ tay công tác bảo tàng*. NXB Văn hóa, Hà Nội.
15. *Luật di sản văn hóa*. (2008) NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội
16. *Luật di sản văn hóa năm 2001 được sửa đổi, bổ sung năm 2009* (2009) NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
17. Nguyễn Thị Huệ (2002), *Nghiên cứu nguồn sử liệu hiện vật bảo tàng*. NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
18. Nguyễn Thị Huệ (2005), *Lược sử sự nghiệp bảo tồn bảo tàng Việt Nam từ năm 1945 đến nay*. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. (giáo trình)
19. Nguyễn Thị Huệ (2008), *Cơ sở bảo tàng học*. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội. (giáo trình)
20. Nguyễn Thịnh (2001), *Sổ tay công tác trưng bày bảo tàng*. NXB Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
21. Nguyễn Thịnh (2004) *Quản lý bảo tàng*. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
22. Trần Nhoãn (2005) *Tổng quan du lịch*. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
23. Trần Văn Bính (2010), *Di sản văn hóa Hồ Chí Minh về văn hóa đạo đức*. NXB Thông tin và truyền thông, Hà Nội.
24. Thông tin tư liệu Bảo tàng Hồ Chí Minh – Nội san số 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 năm 2008, 2009, 2010.
25. *Từ điển Tiếng Việt phổ thông* (2009). NXB Phương Đông, Hà Nội.
26. Sổ ghi cảm tưởng Bảo tàng Hồ Chí Minh.
27. Vương Hoàng Quân (chủ biên), (2008), *Cơ sở bảo tàng học Trung Quốc*. NXB Thế giới, Hà Nội.
28. Website : <http://www.baotanghochiminh.vn>
29. Website : <http://www.vietnamtourism.gov.vn/>